

Teaching Guide

Identifying Data

2015/16

Subject (*)	Temas e liñas de investigación en literaturas e culturas africanas de lingua portuguesa	Code	613484034
Study programme	Mestrado Universitario en Literatura, Cultura e Diversidade		
Descriptors			
Cycle	Period	Year	Type
Official Master's Degree	2nd four-month period	First	Optativa
Language	GalicianPortuguese		
Teaching method	Face-to-face		
Prerequisites			
Department	Galego-Portugués, Francés e Lingüística		
Coordinador	Fernandez Perez-Sanjulian, Carme	E-mail	carme.fernandez.perez-sanjulian@udc.es
Lecturers	Fernandez Perez-Sanjulian, Carme	E-mail	carme.fernandez.perez-sanjulian@udc.es
Web			
General description	Estudo (avanzado) dun ou varios dos temas e liñas de investigación más relevantes e significativos da literatura e cultura dos países africanos de lingua oficial portuguesa (PALOPS).		

Study programme competences

Code	Study programme competences
A2	Comprender os procesos históricos dos estudos literarios e culturais e os seus cambios de paradigma.
A3	Ser capaz de desenvolver un enfoque orixinal e creativo na investigación avanzada no ámbito dos estudos literarios e culturais.
A4	Analizar e interpretar textos, aplicando diferentes modelos teóricos e xenéricos.
A5	Aplicar as técnicas de análise cultural respectando os fundamentos ideolóxicos presentes en contextos diversos.
A6	Integrar os estudos literarios nun contexto cultural máis extenso que transcendea os límites dunha soa lingua e / ou nación, atendendo á diversidade cultural.
A7	Ampliar o concepto de literatura, a través da súa relación coas TICS, os medios de comunicación, o cinema, as artes, no marco da diversidade cultural.
A8	Aplicar unha perspectiva comparatista de carácter transnacional e plurilingüístico aos estudos literarios, artísticos e culturais.
A9	Ser capaz de realizar achegas creativas e orixinais no estudo comparatista dos textos literarios, dos produtos artísticos e das realidades culturais.
A10	Aplicar as técnicas de análise cultural en contextos diversos.
A11	Adquirir as habilidades necesarias para analizar e investigar os mecanismos dos procesos de comunicación.
A12	Coñecer e valorar a diversidade cultural, con especial atención aos ámbitos anglófono, hispánico e galego-portugués.
A13	Adquirir a capacidade de manexar ferramentas e recursos de investigación aplicados no ámbito dos estudos literarios e culturais.
B1	Traballar de maneira interdisciplinar en entornos diversos.
B3	Promover o entendemento intercultural desde a comprensión da diversidade.
B4	Desenvolver habilidades cognitivas avanzadas (capacidade de síntese, análise e pensamento crítico) relacionadas co desenvolvemento e a creación dun perfil investigador.
B5	Integrar coñecementos de campos de estudio diversos.
B6	Aplicar coñecementos e habilidades na resolución de problemas en entornos novos ou non familiares en contextos interdisciplinares.
B7	Adquirir a capacidade de concebir e deseñar proxectos de investigación con rigor académico.
B8	Desenvolver habilidades de xestión da información para propósitos académicos e de investigación.
B9	Adquirir capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrentarse.

C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Learning outcomes	Learning outcomes		
	Study programme competences		
Ser quen de analizar e interpretar materiais literarios e culturais producidos no espazos dos países africanos de lingua portuguesa, aplicando diferentes modelos teóricos e xenéricos.	AC2 AC4 AC5 AC10 AC12	BC4 BC5 BC8	CC2 CC4
Aplicar unha perspectiva comparatista de carácter transnacional e plurilingüístico aos estudos literarios e culturais producidos no espazo dos PALOPs.	AC2 AC5 AC6 AC8 AC11	BC1 BC3 BC5 CC8	CC2 CC4 CC6 CC8
Coñecer e valorar a diversidade cultural, con especial atención ao ámbito dos países africanos de lingua oficial portuguesa.	AC5 AC6 AC11 AC12	BC3 BC5 BC6	CC2 CC4
Coñecer e adquirir a capacidade de utilizar ferramentas e recursos de investigación aplicados ao ámbito dos estudos literarios e culturais producidos no ámbito dos PALOPs.	AC7 AC11 AC13	BC5 BC6 BC8	CC3 CC6
Ser quen de realizar achegas creativas e orixinais ao estudo da producción literaria e cultural dos PALOP, como modo de se introducir na investigación nesta materia.	AC3 AC9 AC11	BC4 BC6 BC7	CC2 CC4 CC7
		BC8	CC8

Contents	
Topic	Sub-topic
Tema 1.- Literaturas africanas: o contexto histórico	1.1.- A Historia africana. A etapa colonial. 1.2.- Recuperación da conciencia africana: panafrikanismo e negritude.
Tema 2.- Do oral ao escrito: o contexto cultural	1.1.- A cultura da oralidade: oratura vs literatura 1.2.- O carácter fundacional da oralidade 1.3.- Mito e pensamento tradicional. 1.4.- A cuestión lingüística
Tema 3.- As cinco literaturas africanas en lingua portuguesa	3.1.- Literatura colonial vs literaturas nacionais 3.2.- Constitución dos sistemas literarios 3.3.- O repertorio temático identitario 3.4.- Liñas temáticas e discursivas.
Tema 4.- Novas propostas nas literaturas africanas	4.1.- A construción do suxeito femenino 4.2.- As identidades ambiguas

Planning				
Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student?s personal work hours	Total hours
Document analysis		9.5	12	21.5
Guest lecture / keynote speech		8	16	24

Oral presentation		1	7	8
Workbook		0	20	20
Personalized attention		1.5	0	1.5
(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.				

Methodologies	
Methodologies	Description
Document analysis	Comentario e análise de diferentes textos seleccionados segundo a táboa de contidos da materia.
Guest lecture / keynote speech	Presentación, desenvolvemento e análise de contidos teóricos e procedementais fundamentais para o alumnado atinxir as competencias e destrezas previstas.
Oral presentation	Exposición oral do estudo realizado por cada alumno(a) sobre unha obra literaria dos PALOPs seleccionada entre as que figuran na relación de Lecturas obligatorias no Paso 8 desta Guía.
Workbook	Será preciso realizar para cada sesión e nos prazos determinados as lecturas obligatorias (as obras definidas como tales e os textos críticos complementarios), así como as necesarias para a realización dos traballos.

Personalized attention	
Methodologies	Description
Workbook	Os(as) estudiantes que non podan asistir no horario previsto para as Titorías, poderán concertar entrevistas por medio do correo electrónico.
Document analysis	
Oral presentation	

Assessment			
Methodologies	Competencies	Description	Qualification
Workbook		A avaliación das lecturas obligadas realizarase, por unha parte, durante as sesións de "Presentación oral" para aqueles alumnos (as) a quen corresponda o papel de público e, por outra, a través da participación nas actividades desenvolvidas nas aulas correspondentes.	40
Document analysis		A avaliación deste tipo de trabalho será continua e realizada sobre a participación do(a) alumno(a) nas actividades na aula.	30
Oral presentation		Na avaliação desta actividad terase en conta, ademais do contido, a clareza expositiva e a corrección lingüística.	30

Assessment comments	
Todas as actividades deberán ser entregadas de acordo cos prazos e os procedementos fixados no inicio das sesións.	
Terá a cualificación de "non presentado" quen non realice a presentación oral ou quen non asista e participe cando menos no 50% das sesións presenciais.	
Os/as estudiantes con dispensa académica terán condicións especiais de avaliação, entre elas a substitución da avaliação da actividade realizada na pola entrega da actividade por escrito ou pola realización dunha proba oral, nunha data que se establecerá tendo en conta a disponibilidade do/da estudiante.	
O alumnado que non teña superado a materia na convocatoria de xuño será avaliado segundo os mesmos criterios na segunda convocatoria. Así, a avaliação da presentación oral e das lecturas obligatorias realizarase no día e hora marcados como data oficial do exame da convocatoria de xullo.	

Sources of information

Basic	<ul style="list-style-type: none"> - Galván, E. / Galván, F. (2009). "El discurso colonial en 'Balada de Amor ao vento' de Paulina Chiziane". <i>Rapsoda. revista de Literatura</i>, 1. - Laranjeira, J. L. Pires (1995). <i>Literaturas Africanas de Expressão Portuguesa</i>. Lisboa: Universidade Aberta - Leite, Ana Mafalda (1998). <i>Oralidades & Escritas nas Literaturas Africanas</i>. Lisboa: Colibri - Mata, Inocência (2010). <i>Polifonias insulares. Cultura e literatura de São Tomé e Príncipe</i>. Lisboa: Colibri - Salinas Portugal, Francisco (1994). <i>Rosto Negro. O Contexto das Literaturas Africanas</i>. Compostela: Laiemento - Salinas Portugal, Francisco (2006). <i>Literaturas africanas de lengua portuguesa</i>. Madrid: Síntesis - Junyent, Carme (2001). "Lingua e literaturas en África". <i>Unión Libre</i>, 6. <p>LECTURA ObRIGADA: Manuel Rui: <i>Quem me dera ser onda</i>. Lisboa: Cotovía. (L7Bt-RUI-que) Mia Couto: <i>O Último Voo do Flamingo</i>. Lisboa: Caminho. (L7Bt-COUTO-ult a) Paulina Chiziane: <i>Niketche: uma história de poligamia</i>. Lisboa: Caminho. (L7Bt-CHIZIANE-nik) Ungulani Ba Kha Khosa: <i>Ualalapi</i>. Lisboa: Caminho. (GP/1683) Selección de Textos literarios (poéticos e narrativos)africanos en língua portuguesa.</p>
Complementary	<ul style="list-style-type: none"> - CABRAL, Amílcar (1999). <i>Nacionalismo e cultura</i>. Compostela: Laiuento - CRISTÓVÃO, Fernando (dir.) (2005). <i>Dicionário temático da Lusofonia</i>. Lisboa: Texto Editores - ENDERS, Armelle (1997). <i>História da África Lusófona</i>. Lisboa: Inquérito - FERREIRA, Manuel (1988). <i>No reino de Calibán</i>. Lisboa: Plátano Editora - FREYRE, Gilberto (2002[1943]). <i>Casa-grande & Senzala</i>. Madrid: ALLCA XX - HERNÁNDEZ, R. (2007). <i>Traducción y postcolonialismo. Procesos culturales y lingüísticos en la narrativa postcolonial de lengua portuguesa..</i> Granada: Editorial Comares - MATA, Inocência (2010). <i>Polifonias insulares. Cultura e literatura de São Tomé e Príncipe .</i> Lisboa: Colibri - MOEMA PARENTE, Augel (2007). <i>O Desafio do Esombo .</i> Rio de Janeiro: Garamond-Universitária - SALINAS PORTUGAL, Francisco (1990). <i>Entre Próspero e Calibán</i>. Compostela: Laiuento - TORGAL, Luís Reis et al. (2008). <i>Comunidades imaginadas: nação e nacionalismos em África</i>. Coimbra: Universidade de Coimbra - VENÂNCIO, José Carlos (1996). <i>Colonialismo, antropologia e lusofonias repensando a presença portuguesa nos trópicos</i>. Lisboa: Vega - ().. <p>A profesora fornecerá ao longo do curso material bibliográfico complementar e outros recursos específicos para cada tema obxecto de estudo.</p>

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus

Other comments

Para calquera dúbida, poden pórse en contacto coa profesora, persoalmente en horario de atención ao alumnado, ou concertando cita previa no endereço electrónico: carme@udc.gal

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.